

74. заседание

Четвъртък, 26 април 1934 година

(Открито отъ подпредседателя Н. Шоповъ въ 16 ч. 35 м.)

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.	Стр.
Отпуски, разрешени на народни представители . . .	1581	
Законопроекти:		
1) за бюджета на държавата за 1934/1935 финансова година. (Поправка на фактическа грѣшка въ чл. 54)	1581	
2) за бюджета на разнитѣ фондове на държавата за 1934/1935 финансова година. (Поправка на фактически грѣшки въ чл. чл. 1 и 4)	1581	
3) за насърчение на градинарството. (Трето четене)	1582	
4) за разрешаване на Вълчидолската селска община, Провадийска околия, да сключи заемъ. (Трето четене)	1582	
5) за освобождаване отъ отговорностъ и за окончателно отчитане по отчета за финансовата 1930/1931 г., секретарь-бирника при Градецката селска община, Котленска околия, и пр. (Трето четене)	1582	
6) за отпускане безвъзмездно на Кърджалийското гарнизонно офицерско събрание една отъ държавнитѣ сгради на бившия турски вещи склади, съ дворно мѣсто около нея. (Трето четене)	1582	
7) за ликвидация на заемитѣ, отпущнати по закона за направа на икономически кѣщи и за насърчение на жилищния строежъ. (Второ четене)	1582	
Дневенъ редъ за следващото заседание	1591	

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Присѣтствува въ нужното число народни представители. Заседанието е законно.

(Отъ заседанието отсъствуватъ следнитѣ г. г. народни представители: Ангеловъ Боянъ, Апостоловъ Драгомиръ, Ачковъ Димитъръ, Василевъ Василь, Василевъ Йото, Георгиевъ Трифонъ, Дилиановъ Минчо, Дуковъ Иванъ, Захариевъ Никола, Йордановъ Георги, Колевъ Петко Пеневъ, Кулевъ д-ръ Тодоръ, Лоловъ Сава, Маджаровъ Жеко, Марковъ Цоло, Мирски Христо, Момчиловъ Стоянъ, Ненчевъ Илия, Орозовъ Александъръ, Петровъ Дойчинъ, п. Рачевъ Иванъ, Савовъ Сава, Славовъ Кирилъ, Стойковъ Апостолъ, Цокровъ Герго, Чорбаджиевъ Петко, Шонговъ Георги и Юртовъ Георги)

Съобщавамъ на Събранието, че бюрото е разрешило отпускъ на следнитѣ народни представители:

- На г. Андрей Икономовъ — 1 день;
- На г. д-ръ Асенъ Цановъ — 1 день;
- На г. Кръстю п. Цвѣтковъ — 1 день;
- На г. Стоянъ Момчиловъ — 1 день;
- На г. Иванъ Дуковъ — 2 дена;
- На г. Георги Юртовъ — 2 дена;
- На г. Минчо Дилиановъ — 2 дена;
- На г. Никола Захариевъ — 3 дни;
- На г. Георги Йордановъ — 3 дни;
- На г. Анастасъ Капитановъ — 3 дни;
- На г. Жеко Маджаровъ — 3 дни;
- На г. Христо Мирски — 3 дни, и
- На г. Василь Василевъ — 4 дни.

Народниятъ представителъ г. Едрю Шидерски моли да му се разреши 1-дневенъ отпускъ. Ползувалъ се е досега съ 28 дни. Следва Събранието да му разреши искания отпускъ. Който отъ г. г. народнитѣ представители е съгласенъ да му се разреши исканиятъ отпускъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Народниятъ представителъ г. Тодоръ Момчиловъ моли да му се разреши 3-дневенъ отпускъ. Ползувалъ се е досега съ 21 день. Следва Събранието да му разреши искания отпускъ. Който отъ г. г. народнитѣ представители е

съгласенъ да му се разреши исканиятъ отпускъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Народниятъ представителъ г. Трифонъ Георгиевъ моли да му се разреши 3-дневенъ отпускъ. Ползувалъ се е досега съ 29 дни отпускъ. Следва Събранието да му разреши искания отпускъ. Който отъ г. г. народнитѣ представители е съгласенъ да му се разреши исканиятъ отпускъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Народниятъ представителъ г. Петко Пеневъ Колевъ моли да му се разреши 4-дневенъ отпускъ. Ползувалъ се е досега съ 22 дни отпускъ. Следва Събранието да му разреши искания отпускъ. Който отъ г. г. народнитѣ представители е съгласенъ да му се разреши исканиятъ отпускъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Народниятъ представителъ г. Иванъ п. Рачевъ моли да му се разреши 3-дневенъ отпускъ. Ползувалъ се е досега съ 19 дни отпускъ. Следва Събранието да му разреши искания отпускъ. Който отъ г. г. народнитѣ представители е съгласенъ да му се разреши исканиятъ отпускъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Съгласно чл. 80, алинея втора отъ правилника за вътрешния редъ, моля г. г. народнитѣ представители да се съгласятъ да приематъ следнитѣ корекции:

I. Въ закона за бюджета на държавата за 1934/1935 финансова година. — Въ текста на чл. 54 заличава се въ втория редъ, следъ думата „Забележката“, чл. 44.

Обяснение: понеже текстътъ на този чл. 44 отъ закона за бюджета на държавата за 1933/1934 финансова година е възпроизведенъ въ чл. 53 на закона за бюджета на държавата за 1934/1935 финансова година. Така че явява се излишенъ въ този законъ за бюджета.

Който приема тая корекция, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

II. Въ закона за бюджета на фондоветъ за 1934/1935 финансова година.

а) въ чл. 1, точка 2, въ графата „Разходъ“ сумата 335.135.942 л. да се чете 335.138.942 л.

Обяснение: Това е печатна грѣшка. Общият сборъ не се измѣнява.

Който приема тая корекция, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

б) въ чл. 4, предпоследна алинея, въ общинскитѣ шестокласни училища да се прибавятъ тия въ с. Лѣджене и с. Мездра, за които сѣ предвидени кредити за цѣлата финансова година.

Обяснение: пропуснати сѣ поради печатни грѣшки. Който приема тая корекция, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ дневния редъ — трето четене на законопроекта за насърчение на градинарството.

Моля докладчика г. Асенъ Буковъ да докладва законопроекта.

Докладчикъ А. Буковъ (з): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ поправкитѣ и прибавкитѣ, приети на второ четене)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който приема на трето четене законопроекта за насърчение на градинарството, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 49)

Минаваме къмъ точка втора отъ дневния редъ — трето четене на законопроекта за разрешаване на Вълчидолската селска община, Провадийска околия, да сключи заемъ.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Секретаръ Б. Недковъ (нац. л): (Прочита законопроекта изцѣло, безъ измѣнение)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който приема на трето четене законопроекта за разрешаване на Вълчидолската селска община, Провадийска околия, да сключи заемъ отъ Вълчидолската популярна банка, въ размѣръ на 3 милиона лева, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. I, № 50)

Минаваме къмъ точка трета отъ дневния редъ — трето четене на законопроекта за освобождаване отъ отговорност и за окончателното отчитане по отчета за финансовата 1930/1931 година секретарь-бирника при Градецката селска община, Котленска околия, Симеонъ Г. Кодевъ, който редовно е предаденъ по пощата съ адресъ до Бургазката окръжна смѣтна палата съ колетъ № 38 на тежестъ 5-500 килограма на 12 ноемврий 1931 година и изгубенъ при пренасянето му.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Секретаръ Б. Недковъ (нац. л): (Прочита законопроекта изцѣло, безъ измѣнение)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представител г. Никола Пѣдаревъ.

Н. Пѣдаревъ (д. сг. Ц): Понеже г. министърътъ на финанситѣ вчера го нѣмаше, не повдигнахъ този въпросъ. Сега бихъ искалъ да зная, Министерството на финанситѣ дали е направило нужднитѣ провѣрки, за да дадемъ съгласието си по такъвъ начинъ да се освободи отъ отговорност единъ секретарь-бирникъ?

Министъръ С. Стефановъ: Не можахъ да чуя.

Н. Пѣдаревъ (д. сг. Ц): Освобождава се отъ отговорност единъ секретарь-бирникъ, защото били загубени отчетитѣ му. Та искамъ да зная, дали Финансовото министерство въ направило нуждното, за да се откриятъ тия отчети.

Министъръ С. Стефановъ: Не съмъ въ течение на въпроса.

Н. Пѣдаревъ (д. сг. Ц): Законопроектътъ е внесенъ отъ Министерството на вътрешнитѣ работи и сега минава на трето четене.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг.): Министърътъ на вътрешнитѣ работи поема отговорностъ за това.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който приема на трето четене законопроекта за освобождаване отъ отговорност и за окончателното отчитане по отчета за финансовата 1930/1931 година секретарь-бирника при Градецката селска община, Котленска околия, Симеонъ Г.

Кодевъ, който редовно е предаденъ по пощата съ адресъ до Бургазката окръжна смѣтна палата съ колетъ № 38 на тежестъ 5-500 килограма на 12 ноемврий 1931 година и изгубенъ при пренасянето му, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 51)

Минаваме къмъ точка четвърта отъ дневния редъ — трето четене на законопроекта за отпускане безвъзмездно на Кърджалийското гарнизонно офицерско събрание една отъ държавнитѣ сгради на бившия турски вещиви складъ съ дворно мѣсто около нея отъ 7.228 кв. метра.

Секретаръ Б. Недковъ (нац. л): (Прочита законопроекта изцѣло, безъ измѣнение)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който приема на трето четене законопроекта за отпускане безвъзмездно на Кърджалийското гарнизонно офицерско събрание една отъ държавнитѣ сгради на бившия турски вещиви складъ съ дворно мѣсто около нея отъ 7.228 кв. м., моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 52)

Минаваме къмъ точка пета отъ дневния редъ — второ четене на законопроекта за ликвидация на заемитѣ, отпущнати по закона за направа на икономически кѣщи и за насърчение на жилищния строежъ.

Има думата докладчикътъ г. Иванъ Драгойски.

Замѣстникъ-докладчикъ И. Драгойски (д): (Чете)

„ЗАКОНЪ“

за ликвидация на заемитѣ, отпущнати по закона за направа на икономически кѣщи и за насърчение на жилищния строежъ“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който приема заглавието на законопроекта, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ И. Драгойски (д): (Чете)

„Чл. 1. Заемитѣ, отпущнати на общинитѣ съ срдства, добити отъ Българската народна банка, за направа на икономически кѣщи, съгласно съ закона отъ 13 юний 1924 г. („Държавенъ вестникъ“, брой 65, отъ 24 юний 1924 г.) и прехвърлени на Българската земеделска банка за събиране, съгласно съ чл. 13 отъ закона за свръхсмѣтенъ кредитъ по бюджета на държавата за 1928/1929 г. („Държавенъ вестникъ“, брой 274, отъ 6 мартъ 1929 г.), се изплащатъ отъ длъжницитѣ направо на Българската земеделска банка.

Отговорността на общинитѣ за изплащането на тия заеми настѣпва следъ като се изчерпятъ отъ Българската земеделска банка всички законни срдства за събиране на длъжимитѣ суми отъ длъжницитѣ.“

Н. Пѣдаревъ (д. сг. Ц): Искамъ едно пояснение отъ г. докладчика. Нѣкакъвъ срокъ не се ли предвижда за тази отговорност на общинитѣ? Въпросъ за давностъ не се ли е повдигалъ? Дали е обсъжданъ въ комисията този въпросъ?

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Моля, г. министре, ще отговорите ли на г. Пѣдаревъ?

Министъръ С. Стефановъ: Нѣма какво да отговоря.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който приема чл. 1 така, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ И. Драгойски (д): (Чете)

„Чл. 2. Инвалидитѣ отъ войнитѣ, опълченцитѣ, доброволицитѣ отъ 1885 г., родителитѣ на убититѣ въ войнитѣ, бѣжанцитѣ, вдовицитѣ и сирацитѣ отъ войнитѣ се освобождаватъ отъ плащане на лихва върху заемитѣ отъ тѣхъ кредити за направа на икономически жилища за времето до 1 януарий 1929 г.“

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представител г. Иванъ Ингилизовъ.

И. Ингилизовъ (мак): Г. г. народни представители! Въ чл. 2 се говори за инвалидитѣ отъ войнитѣ, опълченцитѣ и пр. Пропустнати сѣ само така нареченитѣ илindenци, 32 души, на които сѣщо сѣ отпущнати заеми. Тѣзи хора сѣ участвували въ всички въстания въ Македония и сѣ

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 1.

пострадали. Азъ бихъ молилъ, както даваме известни облекчения на бѣжанцитѣ, да дадемъ такива и на илинденци, които не сѣ бѣжанци и нѣма да се ползватъ отъ правата, които дава този законъ, ако не се упоменатъ изрично. Та, моля, следъ думата „бѣжанцитѣ“ да се прибави думата „илинденцитѣ“. Тѣ сѣ по списъкъ всичко 32 души, на които сѣ отпущнати заеми отъ 20.000 до 120.000 л.

Освенъ това, моля, въ края на текста на този членъ, вмѣсто „до 1 януарий 1929 г.“ да се каже „до 1 януарий 1934 г.“, или поне „до 1 януарий 1933 г.“, до която дата се омростиха лихвитѣ на ония, на които сѣ дадени заеми по закона за селско-стопанското настаняване на бѣжанцитѣ.

Моля г. министра на финанситѣ да се съгласи съ тия мои предложения.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата г. министрътъ на финанситѣ.

Министръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Съгласенъ съмъ, датата „1 януарий 1929 г.“ да стане „до 1 юний 1934 г.“, която дата имаме въ чл. 6. Оттогава нататъкъ ще се изчисляватъ лихвитѣ имъ.

И. Ингилизовъ (мак): Съгласенъ съмъ. Много благодаря.

Министръ С. Стефановъ: Съгласенъ съмъ също, следъ думата „бѣжанцитѣ“ да се прибави думата „илинденцитѣ“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който приема предложението на г. Ингилизовъ, възприето отъ г. министра на финанситѣ, въ чл. 2 следъ думата „бѣжанцитѣ“ да се прибави думата „илинденцитѣ“, а въ края на текста вмѣсто „до 1 януарий 1929 г.“ да се каже „до 1 юний 1934 г.“, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който приема чл. 2, съ вотираната прибавка и измѣнение, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ И. Драгойски (д): (Чете)

„Чл. 3. Освобождаватъ се отъ плащане на лихви до 1 януарий 1929 г. и всички, които сѣ получили кредити за направа на икономически жилища въ провинцията, както и всички длъжници, които сѣ строили въ столицата такива жилища, включително до 3 стаи, кухня и антре.“

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Иванъ Ингилизовъ.

И. Ингилизовъ (мак): Въ чл. 3 отъ закона за направа на икономически кѣщи, публикуванъ въ „Държавенъ вестникъ“ брой 65, отъ 24 юний 1934 г., е казано: „Жилищата въ отдѣлнитѣ постройки биватъ съ по две, три, четири стаи и готварница понѣкога съ баня, при най-голъмо използване на жилищна площъ отъ 100 квадратни метра“. Имайте предъ видъ, г. г. народни представители, че когато сѣ отпущнати заемитѣ по този законъ, плановѣтъ сѣ утвърждавани не споредъ материалното положение, а споредъ семейното и социално положение на тия, които сѣ строили. Напр., многочислени семейства или такива на журналисти, чиновници, запасни офицери и пр. сѣ гледали да си направятъ по-малки стаи, но да иматъ една свободна стая, напр. за кабинетъ. И за да съгласуваме настоящия законопроектъ съ закона, възъ основа на който сѣ отпущнати заемитѣ, азъ моля въ този членъ, вмѣсто „до 3 стаи, кухня и антре“ да се каже „до 4 стаи, кухня и антре“, съгласно чл. 3 отъ закона. (Възражения отъ мнозинството)

А. Буковъ (з): Лошъ прецедентъ се създава.

Нѣкой отъ мнозинството: Тогава да се каже и размѣрътъ на площта.

И. Ингилизовъ (мак): Нѣмамъ нищо противъ. Понеже въ закона е казано, „по планове, утвърдени отъ Министерството на вътрешнитѣ работи“, да се каже „до 4 стаи, кухня и антре, по планове, утвърдени отъ Министерството на вътрешнитѣ работи до 100 кв. м. площъ“. Нѣмамъ нищо противъ да се прибави това. По този начинъ ще съгласуваме настоящия законопроектъ съ закона, по който сѣ отпущнати заемитѣ. Ние не правимъ сега нищо ново, а коригираме и ликвидираме съ закона. Какъ можемъ да поставимъ настоящия законопроектъ въ противоречие съ закона, по който сѣ отпущнати заемитѣ?

Д-ръ И. Бешковъ (з): Излишно е да ги съгласуваме, защото тѣзи, на които сѣ отпущнати заеми, сѣ загубили всички права по този законъ.

И. Ингилизовъ (мак): Въ всѣки случай азъ правя това предложение, и моля народното представителство да го приеме. Съ това нѣма да направимъ грѣшка.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата г. министрътъ на финанситѣ.

Министръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Вѣрно е, че комисията възприе да направимъ едно изключение за всички кѣщи, които сѣ строени въ провинцията, тѣй като тия кѣщи сѣ построени навремето при едни извънредно високи цени. Днесъ, обаче, ценитѣ сѣ спаднали значително. За София тая разлика между тогавашнитѣ цени и днешнитѣ е много малка, обаче за провинцията е грамадна. И затова азъ се съгласихъ въ комисията, всички, които сѣ строили жилища въ провинцията, да плащатъ по-ниска лихва. Не бихъ ималъ нищо противъ, ако за София туримъ включително до 4 стаи, или, съ други думи, да съгласуваме настоящия законопроектъ съ закона, защото хората, които не искаме да облекчимъ по този законъ, сѣ онѣзи, които, макаръ да имъ сѣ били утвърдени плановѣтъ и сѣ получили кредити, сѣ строили надъ нормитѣ, предвидени въ закона отъ 1924 г. А тѣзи норми сѣ до 100 кв. м. и до 4 стаи.

Съгласенъ съмъ съ предложението на г. Ингилизовъ, за да бждемъ последователни. Не сме криви, че даваме едно или друго разрешение на въпроса, кайго е сткрилъ. Съ това много малко ще накрѣнимъ интереситѣ на държавата. Тя и безъ туй прави голѣми жертви, поне да дадемъ облекчение на всички, които сѣ строили по нормитѣ, като изключимъ онѣзи, които сѣ строили надъ тия норми.

Г. П. Геновъ (р): Значи, до 100 кв. м. площъ.

Министръ С. Стефановъ: До 100 кв. м. и 4 стаи — нормитѣ, които законътъ предвижда. Другитѣ, които сѣ надъ нормитѣ, ги изключваме. Ще видите по-нататъкъ въ законопроекта, че на тѣхъ не се прави никакво облекчение. Така че, да се каже до 100 кв. м. и до 4 стаи включително.

А. Буковъ (з): 4 стаи на 100 кв. м.

Министръ С. Стефановъ: Може да има 4 стаи на 80 кв. м. Въ закона е казано до 4 стаи и до 100 кв. м.

А. Буковъ (з): Ако е до 4 стаи, може да бжде и 150 кв. м.

Министръ С. Стефановъ: Не може. До 100 кв. м. и до 4 стаи.

Г. Т. Данаиловъ (д. ср): Смѣсватъ се два принципа, което ще постави въ затруднение онѣзи, които ще прилагатъ закона. Кажете само „до 100 кв. м.“ и оставте броя на стаитѣ. (Възражения отъ мнозинството)

Д-ръ И. Бешковъ (з): Може да има два етажа

Министръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Ще ви обясня въ какво се състои работата. Азъ искахъ да бжда строгъ по отношение числото на стаитѣ и затуй, както виждате, въ законопроекта ние градираме жилищата: до 2 стаи, до 3 стаи, до 4 стаи. Обаче отъ последнитѣ допълнителни обяснения, които получихъ отъ службата, отъ провѣрkitѣ, които съмъ направилъ, се оказа, че 3/4 отъ лицата, които сѣ строили, сѣ строили 2, 3, 4 стаи, въ зависимостъ отъ семейното си положение. Има случаи, кждето семейство отъ 6—7 или 8 души е било принудено да строи въ рамkitѣ на нормитѣ — до 100 кв. м. и 4 стаи. Ето защо, азъ смѣтамъ, че не бива до такава степенъ да бждемъ строги и да не приемемъ до 4 стаи и до 100 кв. м., каквито норми навремето и законътъ е предвиждалъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Г. Ингилизовъ! Вашето предложение, както го формулирате, не е точно същото предложение на г. министра.

И. Ингилизовъ (мак): Точно същото е.

Председателстващ Н. Шоповъ: Вие предлагате вмѣсто „до 3 стаи, кухня и антре“, да се каже до 4 стаи, кухня и антре и до 100 кв. м. застроена площъ.

Министъръ С. Стефановъ: Вмѣсто 3 стаи, ще стане 4 стаи и ще се прибавятъ думитѣ „до 100 кв. м.“.

Председателстващ Н. Шоповъ: Които г. г. народни представители приематъ предложеното отъ г. Ингилизовъ измѣнение въ чл. 3 въ смисълъ, вмѣсто „до 3 стаи“, да стане „до 4 стаи, по утвърдени планове отъ комисията при Министерството на вътрешнитѣ работи“...

Министъръ С. Стефановъ: Моля, моля. Не приемамъ думитѣ „по утвърдени планове“. Да се каже „по предвиденитѣ размѣри въ закона“, защото има много планове утвърдени, които сѫ надъ предвиденитѣ размѣри въ закона, обаче тия жилища ги поставяме въ друга категория.

Д-ръ И. Бешковъ (з): Кѣде е редакцията, която бѣше приета вчера въ комисията? Какво е това нѣщо?

Председателстващ Н. Шоповъ: Вашето предложение, г. Ингилизовъ, е въ смисълъ, вмѣсто „до 3 стаи“ да се каже „до 4 стаи и до 100 кв. м., построени по нормитѣ, предвидени въ закона“.

И. Ингилизовъ (мак): Съгласенъ съмъ съ мнението на г. министъра на финанситѣ.

А. Буковъ (з): Да не се разбере сградата да е на 3 етажа върху 100 кв. метра?

Министъръ С. Стефановъ: До 4 стаи върху площъ до 100 кв. м.

Председателстващ Н. Шоповъ: Който е съгласенъ съ предложеното измѣнение въ смисълъ, вмѣсто „включително 3 стаи, кухня и антре“, да се каже „включително до 4 стаи, кухня и антре“... (Глъчка всрѣдъ мнозинството) Моля ви се, г-да! Азъ ви правя достояние предложението, което се прави, а какво ще приемете вие, то е ваша работа. — ... „и пространство 100 кв. м. по нормитѣ, предвидени въ закона за направа на икономически къщи“.

А. Буковъ (з): Върху площъ до 100 кв. м.

Министъръ С. Стефановъ: Г. председателю! Чисто и просто поправате предложението така: вмѣсто „до 3 стаи“ — „до 4 стаи, построени върху площъ до 100 кв. м.“.

Председателстващ Н. Шоповъ: Съгласни ли сте, г. Ингилизовъ?

И. Ингилизовъ (мак): Съгласенъ съмъ.

Председателстващ Н. Шоповъ: Които приематъ предложението въ смисълъ: вмѣсто „включително до 3 стаи, кухня и антре“, да стане „включително до 4 стаи, кухня и антре, построени върху площъ до 100 кв. м.“, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

К. Кораковъ (д): Малцинство е, г. председателю.

Председателстващ Н. Шоповъ: Които приематъ чл. 3, съ вотираното измѣнение и добавка, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ И. Драгойски (д): (Чете)

„Чл. 4. Следъ 1 януарий 1929 г. лихвата на отпуснатитѣ кредити за постройка на икономически жилища е: 4% за всички, изброени въ чл. 2 на настоящия законъ лица, на строилитѣ въ провинцията, а за София лихвата е 4% само за тия, които сѫ строили включително 2 стаи, кухня и антре“.

Председателстващ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Стойчо Мошановъ.

С. Мошановъ (д.сг.): Г. г. народни представители! Взехъ думата по чл. 4, защото се касае за кредити, които сѫ отпуснати на инвалиди, на опълченци и на сираци. Азъ считамъ, че, ако съ този законъ ще правимъ известни облекчения, трѣбва най-напредъ да спремъ вниманието си именно на тия категории български граждани.

Следъ като въ чл. 3 увеличихме нормата до 4 стаи и върху 100 кв. м. площъ за всички, които сѫ строили, азъ

мисля, че за да бждемъ логични, трѣбва да направимъ сѣщото и за тѣзи категории български граждани, къмъ които трѣбва да проявяваме малко повече интересъ, отколкото къмъ тѣзи, за които се говори въ чл. 3.

Ето защо, азъ правя предложение, въ края на чл. 4 вмѣсто „до 2 стаи, кухня и антре“ да стане „до 4 стаи, кухня и антре“, както приехме това въ чл. 3.

Председателстващ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Димитъръ Дрънски.

Д. Дрънски (д): Г. г. народни представители! Законътъ отъ 1924 г. за направа на икономически къщи, по който се кредитираха хора, които желяеха да строятъ икономически жилища, съ суми отпуснати отъ Народната банка, създаде три основни категории строители. Въ първоначалния законопроектъ, който се прие на първо четене и се изпрати въ комисията и тамъ доби тия измѣнения, които днесъ ви се докладватъ, това разграничение, това категоризиране на строителитѣ бѣше запазено изцѣло. Така, независимо отъ размѣра на полученитѣ кредити и отъ вида на строежа, дали е блоквъ, дали е групвъ, дали е единиченъ или етаженъ, длъжницитѣ, които бѣха получили пари, се длѣлѣха на три категории, първо, такива, които сѫ строили по две стаи, антре, кухня и баня, на площъ до 100 кв. метра; второ, такива, които сѫ строили до 4 стаи, антре, кухня, баня, на площъ до 100 кв. метра, и трето, такива, които сѫ строили на площъ надъ 100 кв. метра и които не се ползватъ отъ облагоитѣ на закона. Сега тукъ се приема една нова категория — тя е привилегированата категория на инвалидитѣ, опълченцитѣ, доброволцитѣ отъ войната въ 1885 г., родителитѣ на убититѣ въ войнитѣ, бѣжанцитѣ, вдовицитѣ и сирацитѣ отъ войнитѣ. Въ чл. 3 ние приехме, че се освобождаватъ отъ плащане лихва за 5-годишния периодъ, отъ 1924 г. до 1929 г., всички, които сѫ получили кредити...

Н. Пждаревъ (д.сг.Ц): Сега ние го измѣнихме: до 1934 г.

Д. Дрънски (д): Моля, не е вѣрно. До 1929 г. За 5 години лихва нѣма да плащатъ.

Н. Пждаревъ (д.сг.Ц): Сега го измѣнихме. Вие не бѣхте тукъ.

Д. Дрънски (д): Може. Сега г. Мошановъ иска да се разшири облекчението още повече, като, следъ тая дата, 4-тѣ процента лихва да се плаща и отъ тия длъжници въ София, които сѫ строили и до 4 стаи, кухня, антре и т. н., на площъ само до 100 кв. метра. Защото, повтарямъ, да кажа, който е строилъ на площъ надъ 100 кв. метра — азъ ще дойда и на другия текстъ по-надолу — който е строилъ повече отъ 4 стаи — напр. 5, 6 стаи и т. н. — на повече отъ 100 кв. метра, той, споредъ менъ, нѣма право да се ползува отъ никакви облагои нито по закона отъ 1924 г., нито по специалния законъ, който сега създаваме. И азъ смѣтамъ, г. г. народни представители, че въ тоя пѣтъ на облекчения, въ който се трѣгна, не може да се отиде до крайности.

Чл. 4 има своя разумъ, както го е измѣнила комисията: облекчаватъ се съ плащане 4% лихва на отпуснатитѣ заеми тия, които сѫ строили до 2 стаи, защото се предполага, че този, който е строилъ 2 стаи, нѣмалъ е срѣдства да строи повече, че е беденъ и, следователно, оправдателно е да плаща лихва 4%.

Ето защо азъ смѣтамъ, че предложениятъ отъ комисията текстъ на чл. 4 трѣбва да се запази и се противопоставямъ на предложението на г. Мошановъ.

Ако се приеме предложението на г. Мошановъ, ще стане едно смѣшение на категоритѣ по чл. 4, споредъ който 4% лихва ще плащатъ всички изброени въ чл. 2, значи инвалиди, сираци и вдовици и всички въ провинцията, които сѫ строили и до 4 стаи, а за София лихвата е 4% за тия, които сѫ строили до 2 стаи включително. Това различие е много разумно и смѣтамъ, че трѣбва да се запази.

Председателстващ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Георги Енчевъ

Г. Енчевъ (з): Г. г. народни представители! Въ този законопроектъ се преплитатъ интереситѣ на една доста пострадала частъ отъ населението, на една маса, която, понасяйки тежитѣ послѣдствия на преживѣнитѣ войни, за известни години все още ще представлява грижа за българската държава. Отъ закона за направа на икономи-

чески къщи и за насърчение на жилищния строеж сж се ползували известен брой пострадали от войнитѣ, които и чл. 2, отъ настоящия законъ — който вече приехме — визира. Безспорно, въ днешния моментъ, когато разрешаваме този голѣмъ въпросъ, ние трѣбва да намѣримъ начинъ, щото по отношение на тази категория пострадали отъ войнитѣ, ползували се отъ кредитъ, да направимъ нѣкакво по-голѣмо, по-различно облекчение отъ онова, което Парламентътъ сѣ добро желание иска да направи и за всички ползували се съ такъвъ кредитъ. Азъ мисля, г. г. народни представители, че за пострадали отъ войнитѣ, сѣ една забележка къмъ чл. 4, би могло да се създаде едно особено положение. Предлагамъ това, защото по едно недоразумение пропуснахъ да взема думата по чл. 2, където се говори за инвалидитѣ. И ако сега, поради едно мое закъснение, не по моя вина, не може да се приеме една забележка къмъ чл. 4, азъ бихъ молилъ г. министра на финанситѣ да се възползува отъ предложението, което правя, за да можемъ наистина да разрешимъ въпроса, макаръ и на трето четене, така както заслужава да бѣде разрешенъ. Моята молба е да освободимъ пострадали отъ войнитѣ взели кредитъ за строежъ, отъ плащане лихва върху този кредитъ. Какъвто е броятъ на получилитъ такъвъ кредитъ? Тѣ сж коитѣ 170 души инвалиди, вдовици, сираци и т. н. Тѣзи 170 пострадали отъ войнитѣ се ползуватъ отъ единъ кредитъ коитѣ 8.600.000 л. Грамадна загуба ли представлява за нашата държава лихвата на 8.600.000 л. въ този единственъ може би важенъ моментъ, въ който Парламентътъ има да подчертае още единъ пѣтъ своята готовност да бѣде въ помощъ на онѣзи, които днесъ не могатъ като здравитѣ граждани на България, да устояватъ, да бѣдатъ акуратни къмъ своитѣ задължения? Отстъпватъ привилегиите, която ще се направи, заслужава да бѣде пренемена като постъпка, която подчертава доброто желание на българското народно представителство въ времето, когато цѣлятъ български народъ има съзнание, че пострадали отъ войнитѣ все още трѣбва да бѣдатъ предметъ на грижа отъ страна на българската държава.

Предлагамъ къмъ чл. 4 да се прибави забележка съ следния текстъ: (Чете) „Пострадали отъ войнитѣ, изброени въ чл. 2 на настоящия законъ, получили кредитъ за строежъ на икономически къщи, се освобождаватъ отъ плащане на лихви“.

Министъръ С. Стефановъ: Какво разбирате подъ думитѣ „пострадали отъ войнитѣ“? Защото чл. 2 визира и опълченци, и доброволци.

Г. Енчевъ (з): Разбирамъ само пострадали отъ войнитѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Опредѣляте ли загубена работоспособностъ, или не?

Г. Енчевъ (з): Не. Касае се за инвалиди, вдовици, сираци, родители — всички пострадали отъ войнитѣ.

Г. П. Геновъ (р): Много общъ терминъ.

Министъръ С. Стефановъ: Много общо е. Азъ бихъ го приелъ, ако се отнася до тая категория, но да се поясни, защото така е много общо казано.

В. Савовъ (нац. л): Тѣ сж 170 души.

С. Мошановъ (д. сг): Касае се за редакция.

Г. Енчевъ (з): Г. министърътъ иска да не се ползуватъ и опълченцитѣ, а тѣ сж 5 души.

С. Мошановъ (д. сг): Най-добре е да се ползуватъ всички изброени въ чл. 2.

И. Ингилизовъ (мак): Да, всички по чл. 2.

Министъръ С. Стефановъ: Затуй задавамъ въпроса: опредѣляте ли размѣра на изгубената работоспособностъ?

Г. Енчевъ (з): Какъ ще опредѣлимъ размѣра на изгубената работоспособностъ? Касае е се за сираци и вдовици.

Министъръ С. Стефановъ: За сирацитѣ не, но за инвалидитѣ. Така е много общо.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Аврамъ Аврамовъ.

А. Аврамовъ (з. Ст. В): Моята задача се улесни отъ г. Енчевъ. И азъ съмъ съгласенъ на пострадали отъ войнитѣ — сирацитѣ и вдовицитѣ или родителитѣ на убити — ако сж взели кредитъ за постройка на жилища, да се освободятъ зачитанъ отъ плащането на лихви. 108 човѣка само сж се ползували отъ кредити и тѣ сж изключително лукъ, отъ София. Но подмѣта ми се: „Кога си се обуржоазилъ?“ И то отъ единъ запасенъ офицеръ! Азъ не зная дали съмъ се обуржоазилъ, но тоя, който ми подмѣта това, не знамъ дали е изпиталъ ония нещастия, които сж изпитали инвалидитѣ и пострадали отъ войнитѣ, ...

А. Буковъ (з): И той е инвалидъ.

А. Аврамовъ (з. Ст. В): ... дали той е изпиталъ онова, което днесъ тежи на ония, които сж пострадали отъ войнитѣ — на сирацитѣ и на родителитѣ, които сж изгубили своитѣ чада.

Въ всѣки случай, азъ правя следното предложение: пострадали отъ войнитѣ — сирацитѣ, вдовицитѣ и родителитѣ на убититѣ — да се освободятъ отъ плащането на лихви, защото иначе догодина ще имаме пакъ законодателни предложения да ги освобождаваме. Защо всѣки денъ да се занимаваме съ тия работи! Нека ги освободимъ отъ тормозъ.

Г. Маринновъ (з): Иматъ здания за милиони.

А. Аврамовъ (з. Ст. В): Ако има такива, зданията ще се градиратъ по стай.

С. Мошановъ (д. сг): Щомъ се приеме измѣнението въ чл. 3, престѣпление е чл. 4 да не се приема на базата на чл. 3.

А. Аврамовъ (з. Ст. В): Азъ се присъединявамъ къмъ предложението на г. Енчевъ, като искамъ да се освободятъ отъ плащане на лихви, сирацитѣ, вдовицитѣ и родителитѣ на убититѣ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Никола Пѣдаревъ.

Н. Пѣдаревъ (д. сг. Ц): Г. г. народни представители! Азъ смѣтамъ, че не би трѣбвало да се прави това разграничение между пострадали отъ войнитѣ и другитѣ категории, изброени въ чл. 2. Предложението на г. Енчевъ не засѣга всички лица, предвидени въ чл. 2. А тѣ еднакво заслужаватъ вниманието на Народното събрание и българската държава. И азъ смѣтамъ, че въпросътъ най-лесно ще се разреши, ако въ чл. 4 думитѣ „4% на всички изброени въ чл. 2 отъ настоящия законъ лица“ се премахнатъ, а въ чл. 2 думитѣ „до 1 юний 1934 г.“, както се прие сега, да бѣдатъ заличени на трето четене. Азъ смѣтамъ, че държавата, при особеното положение, въ което сж изпаднали всички предвидени въ чл. 2 лица, нѣма да прояви нѣкаква особено голѣма щедростъ и нѣма да бѣде много засегната, ако ги освободи изобщо отъ плащане на лихви за взетитѣ отъ тѣхъ суми; напротивъ, ще подчертае едно внимание къмъ тѣхъ, което е отъ голѣмо значение за времената, които преживяваме.

Та, азъ бихъ молилъ г. министра да се съгласи на трето четене да се премахне срокътъ, предвиденъ въ чл. 2 — „1 юний 1934 г.“ — а въ чл. 4 думитѣ, които засѣгатъ предвиденитѣ въ чл. 2 категории длѣжници, да се премахнатъ. По този начинъ правителството ще окаже едно внимание къмъ тѣзи хора, които сж много заслужили и ще допринесе за създаване на едно по-друго настроение у тѣхъ. Моля да обмислите този въпросъ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Ради Василевъ.

Р. Василевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Следъ като е приетъ чл. 3, който дава облекчения въ по-голѣмъ размѣръ на ония, които иматъ до 4 стай въ провинцията, ние не можемъ да бѣдемъ оправдани, ако не дадемъ същото облекчение на тѣзи, които сж пострадали отъ войнитѣ — инвалиди и сираци. Ето защо азъ подкрепямъ и моля да се приеме предложението на г. Мошановъ, за да може да се постави въ хармония чл. 3 съ чл. 4. Сжщитѣ облекчения, които се дадоха въ чл. 3, да се дадатъ и на инвалидитѣ и сирацитѣ, както е предложението на г. Мошановъ.

Председателстващ Н. Шопов: Има думата г. министърът на финансите.

Министър С. Стефанов: Г. г. народни представители! След всички направени предложения, азъ бихъ молилъ Народното събрание да се съгласи въ чл. 4 да се направят следното изменение. Тъй както въ чл. 3 определяме до 3 стаи и кухня, тукъ да определяме вмѣсто до 2 стаи — до 3 стаи и кухня.

С. Мошановъ (д. сг): Въ чл. 3 ние приехме до 4 стаи.

Министър С. Стефанов: Ние го приехме по отношение друго положение, г. Мошановъ — по отношение на чл. 2. А тукъ ще приемемъ до 3 стаи. После, като дойдемъ до чл. 6, ще направимъ нѣкои поправки.

С. Мошановъ (д. сг): Тогава ще облекчите повече другитъ, отколкото вдовицитъ и сирацитъ, които поставяте въ по-лошо положение, защото за другитъ приемате до 4 стаи, а за тѣхъ до 3 стаи.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Г. министре! Азъ мисля, че за вдовицитъ и сирацитъ нѣма ограничение за стаитъ.

Министър С. Стефанов: Нѣма ограничение.

Председателстващ Н. Шопов: Нѣмате думата, г. Пждаревъ.

Министър С. Стефанов: Г. г. народни представители! Предложението, което се прави по чл. 4 — да се засегнатъ общо всички категории, които сж изброени въ чл. 2 — азъ не мога да го приема, защото въ чл. 2 фигуриратъ опълченци, доброволци и т. н., а ние сега тукъ говоримъ за сирацитъ и инвалидитъ. По чл. 4 азъ бихъ приелъ това предложение съ ограничението до 4 стаи включително, но не да засегне всички категории, които сж изброени въ чл. 2, а само за сирацитъ и инвалидитъ.

С. Мошановъ (д. сг): Тогава приемете предложението на г. Енчевъ.

Министър С. Стефанов: Само за сирацитъ и вдовицитъ мога да го приема, но не и за всички категории по чл. 2.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Редакцията на комисията не поставя като условие числото на стаитъ. Стига жилищата имъ да сж икономически.

Председателстващ Н. Шопов: Разберете, г. Пждаревъ, че не можете да говорите два пѣти по единъ въпросъ.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Азъ не говоря, а само пояснявамъ.

Председателстващ Н. Шопов: Нали ще трѣбва да пазимъ реда и правилника?

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): По отношение вдовицитъ, сирацитъ отъ войнитъ и инвалидитъ нѣма никакви ограничения въ числото на стаитъ.

Обаждатъ се: Така е.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Права е бележката на г. Пждаревъ.

С. Мошановъ (д. сг): Не е такъвъ текстътъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Следъ това е отдѣлена категорията на тѣзи, които сж строили въ провинцията, и най-после, строилитъ въ София до 3 стаи, кухня и антре — както бѣше, а сега ние сте го разширили до 4 стаи. За първата категория инвалиди, вдовици и сираци нѣма ограничения.

С. Мошановъ (д. сг): Прочетете чл. 4, г. Йотовъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Това е за чл. 2.

С. Мошановъ (д. сг): Ние гласуваме чл. 4, а не чл. 2.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): По-нататкъ ще се определятъ другитъ категории, то е въ чл. 5.

С. Мошановъ (д. сг): Ама прочетете чл. 4!

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Редакцията на чл. 4 ни препраща къмъ чл. 2. Значи, вдовицитъ, сирацитъ и инвалидитъ и другитъ плащатъ 4% лихва.

С. Мошановъ (д. сг): Но само за тѣзи, които иматъ до 2 стаи.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Не е вѣрно.

С. Мошановъ (д. сг): Четете го.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): И Вие го прочетете внимателно и ще видите, че за тѣхъ нѣма никакво ограничение въ числото на стаитъ.

С. Мошановъ (д. сг): (Чете) „А за София лихвата е 4% само за тия, които сж строили включително до 2 стаи, кухня и антре“

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Но това е за софиянци — третата категория. А за първата категория нѣма ограничение въ числото на стаитъ.

С. Мошановъ (д. сг): Не се разбира така.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з) и Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Така се разбира.

С. Мошановъ (д. сг): Щомъ така се разбира, нѣма защо да споримъ!

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Нека си остане така, както е.

С. Мошановъ (д. сг): Така, както е текстътъ на члена, не се разбира. Ние гледаме какво пише въ текста.

Председателстващ Н. Шопов: Има думата г. министърът на финансите.

Министър С. Стефанов: Г. г. народни представители! Първата алинея на чл. 4 почва така: „Следъ 1 юний 1929 г. лихвата на отпуснатитъ кредити за постройка на икономически жилища е: 4% за всички, изброени въ чл. 2 на настоящия законъ лица . . .“. Така че, ясно е, нѣма какво да се разисква.

С. Мошановъ (д. сг): Независимо ли отъ числото на стаитъ?

Министър С. Стефанов: Разбира се.

С. Мошановъ (д. сг): Тогава съмъ съгласенъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Това е смисълътъ на закона.

Министър С. Стефанов: Много ясно е.

Председателстващ Н. Шопов: Има думата народниятъ представител г. Димитъръ Дрънски.

Д. Дрънски (д): Решението, което взе почитаемото Народно събрание по чл. 2, налага една корекция на този текстъ въ друго отношение.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Една редакционна поправка ще се направи.

Д. Дрънски (д): За категорията: инвалиди отъ войнитъ, опълченци, доброволци, вдовици и сираци отъ войнитъ и т. н. датата, отъ когато почва плащането на лихви, трѣбва да бѣде 1 януарий 1934 г., а за останалитъ категории — 1 януарий 1929 г. Трѣбва да има две дати. Този членъ трѣбва да се редактира въ смисълъ, че следъ 1 януарий 1934 г. инвалидитъ и пр. плащатъ 4% лихва, а следъ 1 януарий 1929 г. плащатъ лихва останалитъ категории.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): То е редакционна работа, която ще се извърши после.

С. Мошановъ (д. сг): При това положение моето предложение става безпредметно, щомъ за тия, които сж отъ категорията по чл. 2, нѣма ограничение въ числото на стаитъ. Ако така се разбира текстътъ, предложението ми е безпредметно и азъ го оттеглямъ.

Председателстващ Н. Шопов: Г. Енчевъ! Поддържате ли предложението си?

Г. Енчевъ (з): Да. Г. министърът ме моли да дамъ обяснение, какво разбирамъ подъ думитъ „пострадали отъ войнитъ“. Азъ разбирамъ: вдовци, инвалиди, сираци и родителитъ на убити презъ войнитъ.

А. Буковъ (з): Има инвалиди съ 5% изгубена работоспособност!

Г. Енчевъ (з): Моля г. министра да се съгласи само за тая категория хора.

Министъръ С. Стефановъ: Г. Енчевъ, определете размѣра на загубената работоспособност, тогава ще бѣда съгласенъ съ Васъ. Да приемемъ надъ 30% изгубена работоспособност. Нека да приемемъ това и да се свърши.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Г. Енчевъ предлага къмъ чл. 4 да се прибави следната забележка: „Пострадалитъ отъ войнитъ, изброени въ чл. 2 на настоящия законъ, получи кредитъ за строежъ на икономически къщи, се освобождаватъ отъ плащане на лихви“.

Г. Енчевъ (з): Г. министре! Приемете моята бележка, както сами изказахте желание да се приеме, като се каже за инвалидитъ съ надъ 30% изгубена работоспособност и пр.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Нека чл. 4 да се гласува така, както е предложено, като се вземе подъ внимание предложението на г. Енчевъ. При трето четене си запазвамъ правото да предложа чл. 4 да добие нова редакция, която комисията ще обсъди. Сега да не приемемъ нѣщо набързо и да направимъ нѣкаква грѣшка.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Г. Енчевъ! Настояватъ ли да се гласува Вашето предложение?

Г. Енчевъ (з): Следъ направената декларация отъ г. министра, не настоявамъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който приема чл. 4 така, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 5. Сѣщата лихва е 6% за строилитъ въ София, включително до 3 стаи, кухня и антре, и 8% за строилитъ въ София на 4 и повече стаи, кухня и антре“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Иванъ Ингилизовъ.

И. Ингилизовъ (мак): Г. г. народни представители! Азъ моля чл. 5 да се съгласува съ чл. 3. Предлагамъ вмѣсто „до 3 стаи“, да се каже „до 4 стаи“.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Г. г. народни представители! Въ комисията се прокара съзнателно това, следъ като се обсъжда въпросътъ. Трѣбва да има разлика между чл. 2 и чл. 4 и 5. Единиятъ членъ освобождава отъ плащане на лихви за определено време, а другиятъ определя лихвата, която се плаща отъ деня на сключването на заема до погасяването му. Намѣри се, когато се обсъждане законътъ, че така трѣбва да бѣде.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Докато се измѣни законътъ!

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Ние сега създаваме закона и не смѣтаме, че ще се измѣни. — Това разширение, което иска г. Ингилизовъ, съ нищо не се оправдава. То не засѣга инвалидитъ, защото за тѣхъ нѣма ограничение въ числото на стаитъ. То не засѣга и тѣзи, които сѣ строили въ провинцията, защото тѣ сѣ специална категория, за която е определено 4% лихва. Засѣгатъ се тия, които сѣ строили въ София: които сѣ строили до 3 стаи, кухня и антре, ще плащатъ 6% лихва, а отъ 4 стаи нагоре ще плащатъ 8%. Азъ се чудя, защо ще трѣбва да разширяваме това положение и за тия, които иматъ 4 и повече стаи.

Министъръ С. Стефановъ: Понеже вече гласувахме и се съгласихме да се включатъ и ония, които сѣ построили до 4 стаи, построени върху площъ до 100 кв. м., чл. 5 трѣбва да се съгласува съ предшествувашия членъ, който се гласува вече.

А. Буковъ (з): Тѣ нѣматъ нищо общо.

Министъръ С. Стефановъ: Понеже решихме да се включатъ и ония, които иматъ до 4 стаи, построени върху

100 кв. м., чл. 5 трѣбва да се съгласува съ гласувания вече членъ и да се отнася само за тия, които сѣ нарушили предвиденитъ норми.

А. Буковъ (з): Изглежда, че не сте проучили добре закона. Г. докладчикъ! Прочетете списъка на тия, които ще се ползуватъ отъ закона.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Димитъръ Дрѣнски.

Д. Дрѣнски (д): Г-да! Азъ се противопоставямъ на чл. 5. Въ чл. 5 се говори за лихвата, която ще се плаща отъ 1 януарий 1929 г. — 6% за строилитъ въ София, включително до 3 стаи, кухня и антре, и 8% за строилитъ въ София 4 и повече стаи, кухня и антре. Законътъ отъ 1924 г. не фаворизира ония, които сѣ строили 4 и повече стаи. Който е взелъ пари навремето и е строилъ било на повече отъ 100 кв. м. или е строилъ на 100 кв. м., но повече отъ 4 стаи, не се ползува отъ облагитъ на стария законъ, нито може да се ползува отъ облагитъ и по закона, който сега ще гласуваме. Следователно, предвидената фаворизация за ония, които сѣ строили повече отъ 4 стаи, трѣбва да бѣде махната. Максимумътъ трѣбва да бѣде само до 4 стаи върху 100 кв. м. площъ. Този, който е строилъ по-голъма сграда и на повече отъ 100 кв. м., ще трѣбва да плати веднага паритѣ, безъ да се ползува отъ облагитъ на закона отъ 1924 г.: да плаща по-малка лихва, 50 години изплащане и пр. Такъвъ човѣкъ не може да се ползува отъ тази облага, нито трѣбва да се предвиди, че се ползува отъ нѣкаква облага по настоящия законъ. Шомъ е нарушилъ закона, който му дава облаги, санкцията е тая: трѣбва да плати веднага паритѣ, никакви отсрочки, никакви облагодетелствувания не може да има. Азъ категорично заявявамъ и смѣтамъ — както се съгласихме при обсъждането на закона въ комисията и дойдохме до това заключение — че не може противозаконно Народното събрание да дава облаги и на тия, които сѣ строили надъ 4 стаи, като и тѣхъ туря въ една специална категория по настоящия законъ.

Ето защо въ чл. 5 думитъ „4 и повече стаи“ трѣбва да се махнатъ. Който е строилъ здание на по-голъма площъ отъ 100 кв. м., веднага трѣбва да си плати паритѣ, безъ да му се даватъ никакви отсрочки и облекчения. Това е смисълътъ на закона. Иначе това ще значи, тия, които сѣ строили грамадни къщи съ по 24 стаи, да използватъ низкитъ лихви и голѣмитъ отсрочки съ анюитети 25 години. Това не е нито справедливо, нито основателно, нито може да намѣри оправдание отъ гледище на закона.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Георги Данаиловъ.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Азъ смѣтамъ, г. г. народни представители, че така, както г. Дрѣнски постави въпроса, е неправилно поставенъ. Истина е, че онѣзи, които сѣ нарушили закона и сѣ преминали нормитъ му, не заслужаватъ, тъй да се каже, никакви облекчения. Но тъймо този членъ нарежда, че тѣ нѣма да получатъ облекчения и че трѣбва да платятъ 8% лихва.

Г. П. Геновъ (р): Получаватъ, обаче, облекчение въ числото на годинитъ за изплащането. Трѣбва да се намалятъ тия години за тѣхъ.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Азъ смѣтамъ, че въ този случай комисията е процедираа правилно. Тя ги смѣта за нарушители и имъ налага една висока лихва, когато за другитъ се прави чувствително облекчение въ лихвата.

Тѣй че въ този случай лихвата да остане така, както е предвидена, а като дойде до годинитъ, тамъ ще видимъ какво облекчение да дадемъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Никола Пждаревъ.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Г. г. народни представители! Трѣбва да признаемъ, че всички ония, които строиха въз основа на създадения презъ 1924 г. законъ и се съобразиха съ постановленията на закона, заслужаватъ снизхождението на Народното събрание и на държавата, заслужаватъ да имъ се направятъ облекчения, каквито предвижда законопроектътъ. Но права е забележката на г. Дрѣнски, че не бива въ Народното събрание да не се подчертае, съ необходимитъ последици, че всички ония, които по един или други пѣтища сѣ злоупотребили и сѣ смѣтнали да използватъ единъ законъ, който не е билъ създаденъ за тѣхъ, не бива да получатъ днесъ едно

одобрение, тъй да се каже, на тяхните дѣла. Тѣ ще трѣбва да стоятъ вѣнъ отъ рамките на закона и съ тѣхъ трѣбва да се постѣпи така, както се постѣпва съ всички онѣзи, които сѣ строили, безъ да иматъ право и безъ да могатъ да се ползватъ отъ облагоитѣ на закона. Г. Дрѣнски е правъ. Не може въ Народното събрание по единъ косвенъ начинъ да се одобрява сега едно беззаконие и особено когато се е направило всичко възможно, за да се прокара единъ законъ, който не ги засѣга.

Г. Т. Дананловъ (д. сг): Ама ще бждатъ повече облагодетелствувани.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Георги Геновъ.

Г. П. Геновъ (р): Г. г. народни представители! При раздаването на тѣзи заеми въ София навремето действително станала твърде голѣма аномалия. Тѣзи, които получиха отъ държавния кредитъ и сега получаватъ облекчения, строили действително много по-голѣми сгради, отколкото предвиждаше законътъ. Други, които не можаха да получатъ отъ този държавенъ кредитъ, а получиха отъ Кооперативната банка, плащаха 9% и 12% лихва...

Министъръ С. Стефановъ: И имъ продаватъ апартаментитѣ

Г. П. Геновъ (р): ... и имъ продаватъ апартаментитѣ или отдѣлнитѣ къщи, защото Кооперативната банка е се церемони — продава! Азъ мога да посоча за примѣръ нашето професорско дружество. Половината получиха отъ държавния кредитъ, а другитѣ получиха отъ Кооперативната банка. Тѣзи, които получиха отъ държавния кредитъ, получиха облекчение, а другитѣ, по-бедни, асистенти и пр., получиха кредитъ отъ Кооперативната банка съ 11% лихва, която нѣма да сѣлже по-долу отъ 8%.

Така че ако ще правимъ облекчения, трѣбва да ги направимъ за тѣзи, които иматъ нужда, а не за ония, които сѣ строили жилища за експлоатация. Сѣщото трѣбва да се прокара и за тѣзи, които сѣ получили кредити отъ Ипотекарната банка. За тия, които иматъ 4 стаи, лихвата да остане 8%, а числото на годинитѣ да се намали. За тѣхъ не може да остане 50 години. 50 години — това е вече голѣмо облекчение, което се дава на хора крайно бедни.

Министъръ С. Стефановъ: Общо е за всичкитѣ.

Г. П. Геновъ (р): Общо е за всичкитѣ, но тукъ за тѣзи трѣбва да се ограничи.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! На този въпросъ се натъкна парламентарната комисия и самото министерство още при приготвянето на закона. Но има и друго фактическо положение — че не се касае само за спазване нормитѣ, предвидени въ закона, а се касае и за утвърждение на плановете. Има допустнати утвърдени плановете, които не сѣ по нормитѣ. Колкото и на мене да се възразяваше първоначално въ комисията и впоследствие, когато се разглеждаше законопроектъ наноно, че имало придобити права, азъ, както и всички членове на комисията, се съгласихме, че нѣма никакви придобити права по тѣзи заеми, защото нѣма редовни плащания по закона и въ сѣщностъ всичката тази работа е паднала. Ние въ този законопроектъ възстановяваме права, установяваме начина на плащанията

Бележката, която прави г. Дрѣнски, подкрепенъ отъ г. Пждаревъ и отъ проф. Геновъ, е права. Но чл. 5 урежда само размѣра на лихвата. Той не урежда другитѣ положения за тѣзи заеми, които въ сѣщностъ трѣбва да бждатъ изключени отъ закона и трѣбва да поискаме екзекутиране, защото тия къщи не сѣ построени по нормитѣ на закона. Но понеже има редовно утвърдени плановете и сѣ построени, понеже пъкъ, отъ друга страна, нѣма плащания, собственицитѣ не могатъ да претендиратъ на придобити права по отнoшение на срокове. Лихвата не може да бжде повече отъ 8%. И за смѣтка на всички облекчения, които направихме за другитѣ категории много справедливо, тукъ ще трѣбва да дойдемъ — така, както и въ комисията бѣше повдигнатъ въпросътъ — да намалимъ срока на тая категория, за да можемъ да облекчимъ другитѣ категории, за които се прие. То ще бжде въ чл. 8.

Х. Манафовъ (д): Г. министре! Нашето предложение за уеднаквяване? Да се уеднакви чл. 8 съ чл. 5, въ смисълъ:

тѣзи, които сѣ въ рамките на закона, да минатъ въ категорията 6%, за да направимъ действително разграничение между ония, които сѣ въ рамките на закона, и ония, които сѣ вѣнъ отъ рамките на закона.

Министъръ С. Стефановъ: Азъ казахъ, че трѣбва да се постави въ хармония съ гласувания членъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Пристѣпваме къмъ гласуване

Има направено предложение отъ народния представителъ г. Иванъ Ингилизовъ: (Чете) „Въ чл. 5, на втория редъ, вмѣсто цифрата 3, да се постави „4“ и въ последния редъ, вмѣсто „4“, да се постави цифрата 5“.

Г. министре! Съгласни ли сте съ това предложение?

Министъръ С. Стефановъ: Не.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който приема предложението на г. Ингилизовъ, моля, да вдигне рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Който приема чл. 5, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 6. На инвалидитѣ отъ войнитѣ, на опълченцитѣ и доброволцитѣ отъ 1885 г., на родителитѣ на убититѣ въ войнитѣ, на бѣжанцитѣ, вдовицитѣ и сирацитѣ отъ войнитѣ и на опълченцитѣ, които сѣ строили включително до 2 стаи, кухня и антре, се дава четиригодишенъ мораториумъ“.

Нѣкой отъ лѣвицата: Лихвенъ или безлихвенъ?

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Щомъ не е казано „безлихвенъ“, смѣта се, че е лихвенъ.

Д-ръ Д. Бурилковъ (р): Въ този членъ се говори за опълченци, доброволци и бѣжанци. Разбира ли се и за тѣхнитѣ вдовици — ако сѣ починали? Никѣде не е казано, ако сѣ починали, дали тѣхнитѣ вдовици ще се ползватъ отъ тия облекчения.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Нали пояснихъ — вдовицитѣ и сирацитѣ отъ войнитѣ.

Д-ръ Д. Бурилковъ (р): Но дали се разбира тукъ и вдовицитѣ на доброволцитѣ и опълченцитѣ?

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Вѣрно е, че не е ясно. Ще го редактираме после.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Предлагамъ въ чл. 6, следъ последната дума „мораториумъ“, да се прибави: „считанъ отъ 1 юний 1934 г., който не се включва въ срока, определенъ въ чл. 8“ — т. е. да бжде ясно, че мораториумътъ отъ 4 години следва следъ 5-тѣ години, въ които се прави облекчение по лихвитѣ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Георги Енчевъ.

Г. Енчевъ (з): Г. г. народни представители! Азъ ще моля да се приеме една забележка къмъ чл. 6, чрезъ която да направимъ едно опрощаване на даденитѣ кредити само на двама инвалиди въ царство България, съ 90% и 100% изгубена работоспособность. Ако е потрѣбно народното представителство да знае имена, мога да ги кажа.

Министъръ С. Стафановъ: Нѣма нужда, г. Енчевъ.

Г. Енчевъ (з): Въпросътъ се отнася до крайно нуждаещи се хора, които съ своето държане въ миналото като офицери сѣ дали много доказателства за своето себеприцание и продължаватъ да носятъ тежкия кръстъ на последствията на една голѣма война, която България изживѣ. Понеже въпросътъ се отнася до една малка сума, до едни ограничени срѣдства, азъ апелирамъ къмъ Парламента единодушно да приеме тая забележка — и моля г. министра на финанситѣ да се съгласи — за опрощаване кредититѣ, дадени на двама инвалиди съ 90% и 100% изгубена работоспособность по закона за направа икономически жилища и за насърчение на жилищния строежъ. Текстътъ, който предлагамъ, засѣга, както казахъ, само двама души, г. г. народни представители, и азъ моля

г. министра да приеме забележката, за да можем да направим справедливо подпомагане на едни наистина заслужили българи.

Председателстващ Н. Шопов: Има думата народният представител г. Ради Василев.

Р. Василев (д. сг): Г. г. народни представители! По начало всеки трябва да се съгласи с едно предложение за облекчение на инвалидите, но понеже имаме вече практика, министърът на финансите трябва да внесе закон за поименно облекчение на инвалидите Иванъ, Драганъ, Стоянъ, или на сираците от войните. На такива съвършено бедни хора, които нямат възможност да посрещат своите нужди, трябва да се опростят отпуснатите им заеми от Българската земеделска или Народната банки. Но нека се процедира по този начин, а не така шаблонно, защото може да се вмъкне и някой, който не заслужава облекчение.

Г. Енчевъ направи предложение за опрощаване заемите на инвалиди с загубена 90% и 100% работоспособност, но азъ ще ви кажа, че има и кръгли сираци, които не сж инвалиди, но заслужават едно облекчение. Тъ не сж много и азъ моля г. министра да се съгласи да се даде и за тях облекчение, като представи една таблица.

Азъ моля г. Енчевъ да се съгласи, освен инвалидите с загубена 90% и 100% работоспособност, да се вмъкнат и кръглите сираци на хора, паднали на бойните полета, защото иначе тъ ще бъдат изключени. Нека процедираме по този начин, по който сме процедирали вече 2—3 пъти: г. министърът да представи таблица на тези лица, които заслужават, и ние да гласуваме да им дадем облекчение, като изключим такива, на които не трябва да дадем облекчение.

А. Буковъ (з): Да им се пишат имената.

Председателстващ Н. Шопов: Има думата г. министърът на финансите.

Министър С. Стефанов: Г. г. народни представители! Азъ приемам предложението на г. Енчевъ, приемам и забележката на г. Ради Василев. Случаите сж поразителни. Тъ сж само два случая. Азъ самъ не можах да намеря думи да говоря с тези хора, които лично видяхъ. Съ декларация, че ще впишем имената при третото четене на законопроекта, понеже сега не мога точно да ви ги кажа, азъ моля да гласувате тоя членъ.

Р. Василев (д. сг): Не само инвалидите да се засягат, но и кръглите сираци, бащите на които сж паднали на бойните полета.

Г. П. Генов (р): Г. Василев! Има кръгли сираци по на 30 години, които вече сж се установили на работа.

Председателстващ Н. Шопов: Има думата народният представител г. Иванъ Ингилизовъ.

И. Ингилизовъ (мак): Г. г. народни представители! За да се съгласува чл. 6 с чл. 3, въ който поставихме думата „илинденци“, азъ моля г. министра да се съгласи и въ чл. 6 да се постави тая дума след думата „бъжанците“.

Министър С. Стефанов: Съгласен съмъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Да се даде едно пояснение на това, което трябва да се разбира под „илинденци“.

И. Ингилизовъ (мак): Илинденци — които сж взели участие въ илинденското въстание презъ 1903 г. Тъ сж 82-ма души по списъкъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Именно, за да не се смътат всички членове на Илинденската организация.

Министър С. Стефанов: Да се каже: „които сж взели участие въ илинденското въстание, по представенъ списъкъ“.

И. Ингилизовъ (мак): Това сж 32-ма души, списъкъ на които е представенъ и на които сж отпуснати заеми, като на илинденци.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Трябва да се представи списъкъ.

И. Ингилизовъ (мак): Има списъкъ.

Министър С. Стефанов: Г. Йотовъ! Добавете думите „илинденци, които сж взели участие въ илинденското въстание, по представенъ списъкъ“. Списъкътъ на тези 32-ма души ще се прочете на трето четене.

Председателстващ Н. Шопов: Предложението на г. Енчевъ е да се прибави къмъ чл. 6 забележка съ следното съдържание: (Чете) „Дадените заеми за строежъ на инвалидите сж 90% и 100% загубена работоспособност по закона за направа на икономически къщи и за насърчение на жилищния строежъ се опрощават“. Това предложение г. министърът на финансите го приема, като...

Министър С. Стефанов: При третото четене ще бъдат упоменати имената на тия лица.

Председателстващ Н. Шопов: ... при третото четене ще бъдат съобщени имената имъ.

Които приематъ това предложение, съ обясненията на г. министра на финансите, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Предложението на г. министра на финансите е: следъ думите „четиригодишенъ мораториумъ“ да се прибавятъ думите: „считанъ отъ 1 юний 1934 г., който не се включва въ срока, определенъ въ чл. 8“.

Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Предложението на г. Ингилизовъ е: следъ думата „бъжанците“ да се поставятъ думите „и илинденци, които сж взели участие въ илинденското въстание, по представенъ списъкъ“. Къде е представенъ списъкътъ, г. Ингилизовъ?

Р. Василев (д. сг): Къмъ законопроекта.

Министър С. Стефанов: Ще се представи.

Председателстващ Н. Шопов: Които приематъ предложението на г. Ингилизовъ, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Които приематъ чл. 6, заедно съ гласуваните прибавки, моля да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 7. Всеко прехвърляне на собственост на постройки и отпуснати заеми за икономически жилища се забранява, следъ влизането на настоящия законъ въ сила, ако предварително не се погаси цялото задължение по заема за постройката“.

Председателстващ Н. Шопов: Които приематъ чл. 7, моля да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 8. Отпуснатите първоначално суми за постройка на икономически жилища се превръщатъ съ приращение на предвидения въ настоящия законъ лихви въ анюитетни заеми, съ максималенъ срокъ за изплащане 25 години отъ влизане на закона въ сила“.

Следъ думите „се превръщатъ“ се прибавятъ думите: „на 30 юний 1934 г., следъ приспадане направения вноски и“.

Заличаватъ се думите „въ настоящия законъ“.

Заличаватъ се накрая също думите „отъ влизане на закона въ сила“, като вмъкнатъ тъхъ се прибавятъ думите „начиная отъ 1 юлий 1934 г.“.

Въ духа на онова, обаче, което се говори по-рано отъ г. Дрънски, отъ г. Падаревъ и отъ г. Геновъ и което прие г. министърът на финансите, трябва да допълнимъ тоя членъ съ думите „а 15 години за тези, които сж строили на площ надъ 100 кв. м.“.

Министър С. Стефанов: Надъ установения въ закона норми.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Въ закона се казва „надъ 100 кв. м.“

Председателстващ Н. Шопов: Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Които приематъ чл. 8, заедно съ вотираното изменение, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 9. Допуща се предсрочно изплащане на шестмесечните вноски по заема, въ какъвто случай Българската земеделска банка връща лихвата, включена въ вноската, съ 1% повече за времето, откогато тя е предсрочно изплатена до падежа на смятата.“

Председателстващъ Н. Шоповъ: Които приематъ чл. 9, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Р. Василевъ (д. ср): Ами за платилитъ досега, г. министре, които тръбваше да вмъкнемъ?

Министъръ С. Стефановъ: Пропустна се да се гласува къмъ чл. 8 — ще се гласува къмъ чл. 10, където сжщо се говори за лихви. Сега ще се докладва.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 10. Изплащането на заемитъ става чрезъ равни шестмесечни вноски, платими на 30 юний и 30 декемврий всъка година. Първата вноска е платима на 30 декемврий 1934 г. Четири неплатени вноски правятъ цѣлия заемъ изискуемъ при годишна лихва 8%.“

Следва нова алинея: „Внесенитъ суми до 30 юний 1934 г. се олихвяватъ до тази дата съответно съ 4%, 6% и 8%, споредъ категорията, въ която попадатъ.“

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Иванъ Ингилизовъ.

И. Ингилизовъ (мак): Азъ искахъ думата да направя именно това предложение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Които приематъ предложената нова алинея къмъ чл. 10, така както се прочете, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Които приематъ чл. 10, съ приетата нова алинея, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 11. Въ случай на принудително събиране на дълга, Българската земеделска банка насочва действията си най-напредъ къмъ всичкото имущество на длъжника, а ако и следъ това дългътъ остане неизплатенъ напълно, за разликата тя насочва принудителнитъ си действия къмъ останалитъ съкооператори или съпритежатели, съответно на полученитъ отъ последнитъ кредити.“

Ако въ нѣкои кооперации има членове, които не сж получили кредити по закона за направа на икономически кжщи, тѣ се освобождаватъ отъ отговорностъ за дълговетъ на неизправнитъ съкооператори или съпритежатели.

Отговорността на общината идва на последно мѣсто.“

Къмъ този членъ комисията прибави следната нова алинея: (Чете) „За първоначална цена при публична продажба се поставя стойността на мѣстото, заплатено на общината, и дълга къмъ Б. з. банка. Въ случай, че не се наддаде надъ така определената цена, Б. з. банка може да вземе върху си продаваната кжща, която впоследствие се продава по доброволно съгласие отъ комисия, въ която участвуватъ представители на Б. з. банка и на данъчнитъ власти, а за София — представители на Б. з. банка и Дирекцията на държавнитъ дългове.“

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Иванъ Ингилизовъ.

И. Ингилизовъ (мак): Г. г. народни представители! Въ този чл. 11 е казано: (Чете) „Въ случай на принудително събиране на дълга, Българската земеделска банка насочва действията си най-напредъ къмъ всичкото имущество на длъжника“. Обаче има недобросъвестни платци, които сж съумѣли по нѣкакъвъ начинъ да се освободятъ отъ имуществото си, но иматъ доходи. Ето защо азъ искамъ, следъ думата „имущество“, да се прибавятъ думитъ „и доходи“, защото платецътъ може да има заплата и други доходи.

Г. Т. Данайловъ (д. ср): То се разбира само по себе си, само че доходътъ може да не е достатъченъ да плати дълга.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): То е излишно. Законътъ за привилегиитъ и ипотекиитъ определя, че длъжникътъ отговаря за задълженията си съ цѣлия си имотъ и всичкитъ си доходи.

Министъръ С. Стефановъ: По този поводъ, азъ предлагамъ въ чл. 11, следъ думата „имущество“, да се вмъкнатъ думитъ „и доходи“.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): То се разбира.

Министъръ С. Стефановъ: Нека го поставимъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Законътъ за привилегиитъ и ипотекиитъ определя това.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Които приема предложението на г. министра на финанситъ, следъ думата „имущество“, да се поставятъ думитъ „и доходи“, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

А. Томчевъ (д. ср): Нѣмаше нужда.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Които приема докладваната, по предложение на г. министра на финанситъ, нова алинея къмъ чл. 11, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Които приема чл. 11, съ приетитъ поправки и добавки къмъ него, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 12. Извършенитъ продажби до 1 юлий 1933 г. съ съгласието на общинитъ за прехвърляне дълга къмъ Българската земеделска банка върху купувачитъ, се признаватъ за редовни, обаче новитъ приобретатели изплащатъ дълговетъ при 8% лихва, безразлично отъ коя категория е жилището, и за максималенъ срокъ 20 години и безъ да се ползватъ отъ облагитъ на чл. 36 отъ закона за направа на икономически кжщи и за насърчение жилищния строежъ.“

Заемателъ, който продаде до изтичането на срока по чл. 14 отъ закона за направа на икономически кжщи изцѣло или отчасти полученото мѣсто или построенитъ сгради, е длъженъ да заплати въ полза на съответната община половината отъ разликата въ повече между цената, по която е добилъ мѣстото, и действителната пазарна цена на сжщото мѣсто по време продажбата, определена отъ вещи лица.“

Председателстващъ Н. Шоповъ: Които приема чл. 12, така както се докладва, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 13. Кооператоритъ или съпритежатели, които сж получили кредити по силата на закона за направа на икономически кжщи и пр., сж длъжни да сключатъ договори съ съответнитъ общини въ срокъ два месеца отъ влизането въ сила на настоящия законъ, ако не сж сключили вече такива.“

Сжщо така всички общини, които сж получили кредити по споменатия по-горе законъ, но не сж сключили досега, по каквито и да било причини, договори съ Българската земеделска банка, като представителка на държавата, за прехвърляне вземанията имъ върху банката, сж длъжни да сключатъ такива договори въ срокъ отъ три месеца отъ влизането въ сила на настоящия законъ.

Еднитъ и другитъ договори, които трѣбва да бждатъ нотариално завѣрени, се освобождаватъ отъ гербовъ налогъ, всѣкакви такси, мита, берии и др. Съ сжщитъ привилегии се ползватъ и цесионнитъ договори, сключвани между общинитъ и Българската земеделска банка.

Заемитъ на кооператори или съпритежатели, които не сключватъ договори съ общинитъ, съгласно съ първата алинея на тоя членъ, ставатъ веднага изискуеми, а съответнитъ общини иматъ право да търсятъ отъ такива заематели разликата въ повече между цената, по която сж добили дворнитъ мѣста, и пазарната цена на сжщитъ мѣста по време на влизане закона въ сила. При принудителна продажба, сждията-изпълнителъ задържа и изплаща горната сума на съответната община, като определя размѣра ѝ съ вещи лица.

За несклучване договори по вина на общинитъ било съ кооператоритъ или съпритежатели, било съ Българската земеделска банка, сжщитъ общини се държатъ солидарно отговорни за задълженията, като исковетъ въ тия случаи се насочватъ на първо мѣсто къмъ съответнитъ общини.“

Председателстващъ Н. Шоповъ: Които приема чл. 13, така, както се докладва, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 14. Въ всички случаи, въ които едно задължение стане изискуемо по каквато и да е причина, Българската земеделска банка се снабдява съ изпълнителни листове, по реда на чл. 16 отъ закона за сжщата, само въз основа на прости извлечения отъ смѣтките на длъжниците, изходящи отъ кооперациите, общините или банката, или завърени отъ сжщата банка преписи отъ договорите, ако такива има.“

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който приема чл. 14, така както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 15. Нотариусътъ или мировиятъ сѣдия вписватъ служебно законната ипотека, предвидена въ чл. 7 на закона за направа на икономически кѣщи и за насърчение на жилищния строежъ, по писмено искане на Българската земеделска банка, безъ да представя за това договоръ или други книжа. Тая ипотека има сила и преди длъжниците да сѣ снабдени съ нотариални актове за дадените имъ общински мѣста. Това вписване не подлежи на подновяване до окончателното изплащане на дълга.“

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който приема чл. 15, така както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 16. Настоящиятъ законъ отмѣня всички постановления въ други закони, които му противоречатъ.“

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който приема чл. 16, така както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г. министърътъ на финансите.

Министъръ С. Стефановъ: Азъ ще моля да вдигнемъ заседанието, защото по другите точки не сме готови.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който приема да се вдигне заседанието за утре съ следния дневенъ редъ:

1. Трето четене законопроекта за ликвидация на заемите, отпущане по закона за направа на икономически кѣщи и насърчение жилищния строежъ.

2. Второ четене законопроекта за постройка на централно полицейско училище и други полицейски учреждения.

Одобрение предложенията:

3. За отпущане еднократни държавни помощи.

4. За отпущане безплатно на Иванъ Крачуновъ, отъ гр. Орхание, единъ дърводѣлски стругъ.

Второ четене законопроектите:

5. За посмъртната взаимоспомагателна каса на служителите при изборните учреждения.

6. За отпущане еднократна държавна помощ на общината въ с. Килифарево, Търновско, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 18 ч. 10 м.)

Подпредседателъ: Н. ШОПОВЪ

Секретари: { **Ж. ЖЕЛЯБОВЪ**
СТ. СЛАВОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: Д. АНТОНОВЪ